

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Griji bisericești

Vechea Reședință Metropolitană din Blaj a fost locul unde, în zilele de Marți, ziua întreagă, și Miercuri până la ora prânzului, s'au concentrat și discutat mari preocupări ale Bisericii Catolice din România zilelor noastre. Toți Chiriarhii catolici, de rit românesc și de rit latin, în persoană sau prin delegații lor, au ținut sfat, luând în examinare problema Patrimoniului sacru și, în legătură, problema Fondului general catolic religios și a Fondului general catolic de instrucție, cari constituie și ele avere a cultului catolic din țara noastră.

Nu cunoaștem, nici măcar în linii mari, hotărârile luate de înaltul Consiliu al Episcopilor. Discuțiile au avut un caracter de confidență, luând parte la ședință un singur referent, înafară de cei chemați. — Noi știm însă, din propria intuiție, că nici până astăzi exproprierea bunurilor bisericești nu este terminată, că poate nici jumătate din rentele deja fixate la exproprieri nu au fost încă eliberate, și că, în definitiv, toată averea — „marea avere” — a întregii Bisericii catolice din țara noastră — înafară de hectarele lăsate Episcopilor și de cele 32 jugăre ale parohiilor, cari au mai rămas, ori li-s'au dat (unde li-s'au dat!) — va reprezenta un venit anual de 2-3 milioane Lei, pentru acoperirea atâtor nevoi și pentru susținerea atâtor instituțiuni de ocrotire, de binefacere, de educație și instrucție, pentru cari Statul, din bugetul său nu are nici un ban de dat, fiindcă ele sunt opere ale Bisericii — catolice!

În special, despre Fondul religios și cel de instrucție vom avea cândva, credem, prilej, să arătăm, cum a fost administrat din partea oamenilor regimurilor politice din țara noastră, dela 1918 încocoace. Și vom vorbi cu cifre, cu date, cu nume.

Iar în ziua de Miercuri d. a. și Joi a. m., s'a ținut conferința mai restrânsă a Episcopatului românesc unit, tratând, între alte probleme actuale, și chestiunea de cea mai dureroasă actualitate a retribuițiilor Clerului nostru. S'a analizat situația clerului din gremii și din parohii, pe o formă de grea. Cei dintâi prevăzuși în buget, întâmplător, cu retribuiții mai mari, (pe cari de asemenea nu le primesc de cât cu mari întârzieri, ori chiar de loc!) și trebuind să-și fiină traiul la orașe, cu chirie scumpă, cu banul pe care trebuie să-l dea și pentru pâinea și mămăliga și pentru laptele de toate zilele. — S'au recapitulat toate intervențiile făcute de Corul Episcopesc, în corpore și individual, de miniștri și parlamentari, s'a relevat jertfa I. P. Sf. Mitropolit care, așa cum îl știm toți, în toiu de iarnă, a solicitat și a obținut audiență la M. Sa Regele, — s'a amintit declarația Ministrului de Finanțe în plină Cameră, s'a reamintit „girul Regelui”, și s'au hotărât și s'au pus pe drum noi și energice intervenții la „cei mari”, la cei de acum, și la cei din viitor.

Dee Domnul, ca ele să reușească! Noi credem încă și sperăm! Iar Preoțimea noastră

Țara la răspântie

Căderea guvernului Iorga — La o cotitură istorică — Problemele viitoarei cărmuirii — Datoriile cetățenești creștine

(*) După abia un an de viață în „ritm nou”, aripile guvernului tehnic s'au frânt. Prăbușirea i-a fost așa, cum se cădea unei iscodiri tehnice care se respectă: cumplită și fulgerătoare. Genunele istoriei au înghițit încă o iluzie și țara are dureroasă satisfacție de-a vedea încheiată o experiență care ne-a fost aproape fatală.

Sfârșit tragic, care totuși nu lasă regrete. Din contră, abia poate domoli valurile mâniei generale, cari se ridicaseră tot mai inverșunate, din adâncurile mizeriei fără seamăn în care ne sbatem cu toții. — Și cu drept cuvânt. Tragedia personală a dlui Iorga este, fără îndoială, impresionantă. Mai rar așa prăpastie între avânturile bunelor intențiuni și dezastrul realității lăsate moștenire altora, ca în cazul titanului dela Văleni. Și este limpede iarăși, că vremile, cu strivitoarea lor răutate, poartă în mare parte vina tragediei ce ne copleșește. Totuși nu se poate nega, că guvernul căzut, departe de a fi putut îmblânzi măcar nișel suferințele generale, departe de a fi putut realiza măcar „puțintelul bine” la care se legase cu toată modestia, a avut o contribuție proprie destul de însemnată la stricăciunea în care ne găsim.

A fost, dela început până în clipa din urmă, complet zăpăcit și desorientat. Ridicând la rang de dogmă politică lipsa principială a unui program, a fost nevoit în chip fatal să trăiască din expediente și capricii contradictorii. Lipsit de coeziune internă, era inevitabil să imprime pecetea destrămării și desorganizării pe așezările vieții publice. Născut dintr'o combinație meșteșugită mai mult decât din voința țării, era firesc să fie privit dela început cu neîncredere și, de altă parte, să-și permită luxul multor încercări și experiențe riscate pe spatele unei țări față de care nu se simțea dator cu multă răspundere.

Dureroasa problemă a salariilor dă icăna perfectă a „ritmului nou”. În ultimul consiliu de miniștri Suveranul a spus, în cuvinte de frumseță regească, ceea ce înțelege și știe orice minte sănătoasă: „Salariile și soldele sunt o parte din contractul pe care statul îl are cu acei cari sunt în slujba lui. Acest contract trebuie — o afirm încă odată — trebuie res-

să-și păstreze calmul și chibzuiala necesară, pentru a nu da prilej de a fi considerată altfel, decât ca element și factor principal de ordine și de disciplină în țara, în care, pe urma păcatelor conducătorilor țării, și pe urma — dragostii „fraților”, pătimește și suferă toată lumea!

pectat cu orice preț... Multe din relele pe cari le îndurăm provin din neîndeplinirea acestor prime angajamente ale statului”. — El bine, guvernul nu a înțeles acest adevăr fundamental. A împins în mizerie și desperare pe funcționari, în vreme ce găsia, totuși, fonduri destul de importante pentru a face plăși mai puțin prezente, ori chiar risipă directă.

Așa se face, că bilanțul guvernării de un an a tehnicienilor se încheie cu un dezastru teribil. Țara este în fața falimentului, în adevăratul înțeles al cuvântului. Materialele distruse. Nu-i taină pentru nimeni marasmul vieții economice. Iar finanțele sunt pur și simplu ruină. Raportul Rist este un document sdrăbitor în această privință. El arată, în aceeași vreme, și rușinoasa învâlmășală, lipsa de conștiință și zăpăceala fantastică în care se găsește însași tehnica administrației noastre financiare. — Adăogați pustiul moral, sufletul devastat al țării. A pierit încrederea și elanul creator. Privirile tuturor scrutează cu groază zările întunecate.

În rezumat: țara se găsește la o mare cotitură, la unul din momentele hotărâtoare ale destinului său istoric. Puterea de viață a neamului nostru ne face să credem, că vom ieși biruitori din încercare. Trebuie însă neapărat să contribuim cu toții, mici și mari, cu ultima încordare și cu sinceritate conștientă de mărimea clipei, la ieșirea din impas.

Viitorul guvern, înainte de toate. Sarcina care îl așteaptă este imensă. Trebuie să înceapă o viață nouă în țară. Este neapărat necesară o mare și fundamentală refacere generală a așezărilor noastre. Ordine în finanțe, economii sângeroase și muncă istovitoare, refacerea și simplificarea mecanismului de stat, asigurarea unei stabilități de drept și continuitate în marile directive politice și economice, sunt condițiuni esențiale pentru a ne ridica din prăpastie. Și toate acestea nu se pot fără întronarea sinceră, serioasă și energetică a moralei creștine în viața publică, a principiilor de dreptate socială, de cinste și simț de răspundere.

Este deci nevoie neapărată de un program vast și radical, în liniile trasate magistral de enciclica „Quadragesimo anno”; de vederi limpezi și directive ferme, cari să fie executate cu energie necruțătoare. — Trebuie deci neapărat un guvern capabil, ieșit din voința țării, răzimat pe încrederea ei. Fără acest suport indispensabil, este condamnat la nereușită din clipa nașterii.

Strădanile guvernului însă singure nu ajung. Este nevoie de eforturile și jertfa tuturor. În cercul nostru de activitate să facem

să străbată adânc această conștiință creștinească a datorilor de cetățean. Nici un guvern și nici un mag de pe lume nu poate înlătura răul prin vrăji și nu ne poate fermeca prosperitatea cu baghete miraculoase. Va trebui să muncim greu și să ne restrângem dureros. Și să ne unim puterile frățește în purtarea greutăților. Să înceteze cearta și ura dintre frați, măcar la căpătâiul mamei bolnave.

Și să nu uităm mai ales ceea ce ne spune ultima scrisoare a Papel, „Charitate Christi“. Puterea tămăduitoare este în mâna lui Dumnezeu. Să-i cerem mila și ajutorul prin pocăință și rugăciune. Mai ales în aceste zile de cumpănă să ne rugăm fierbinte și stăruitor. Ar fi bine să facem și rugăciuni publice, pentruca Domnul să ne dea cărmuitori buni și să verse în sufletele noastre, ale tuturor, spirit de înaltă conștiință cetățenească creștină.

La marea răspântie a istoriei noastre, sus să avem inimile!

Sub steagul Mariei. Ne bucurăm din inimă de mișcarea tot mai pronunțată în rândurile tinerimii noastre pentru a se grupa sub flamura Maicii Sfinte. Numărul impozant de membri ai congregațiilor mariane dela școlile de băieți și fete din Blaj și din alte centre culturale-religioase îndrituește cele mai mângăitoare nădejdi. Mai ales că toată mișcarea se bucură de încurajare specială din partea căpeteniilor bisericesti.

În frumosul buchet marianist al lumii noastre școlărești *Balamare* are și ea, de Dumnezeu trecută, o floare mândră: *congregația elevilor* dela liceul de acolo, al cărei 56 de membri au fost primiți sărbătorește în sânul congregației, la sf. liturghie din Catedrală, de însuși *Preasf. Alexandru*, vechiu prieten de altfel și cărmuitor, pe vremuri, al unei organizații similare dela Blaj. Cuvântul arhieresc a limpezit rosturile mari și sfinte ale actului săvârșit prin înșiruirea sub faldurile steagului imaculat al Pururea Fecioarei, îmbărbătând la stăruință pe drumul apucat. — După masă a urmat un *festival* ocazional în saloanele Casinoului Român. Publicul

numeros ce a ținut să cinstească, în frunte cu *Preasfințitul*, această manifestare de intensă și conștie viață creștină, pe lângă bogăția de sugestii luminoase a cuvântărilor ascultate, a mai avut parte și de delicioase clipe de desfătare artistică, grație corului condus de d. Boghina.

Nimenea nădăjduind întru *Preacurata* nu s'a rușinat. Tineretul nostru alegându-și-o model și punându-se sub scutul ei are garanța biruinței în luptele ce trebuie să poarte. Înrolarea lui sub flamura Mariei e chestie de conștiință pentru toți căți drept și datorință au să le fie dascăli și părinți sufletești.

Partid creștin

— Câteva însemnări politice de actualitate —

Lupta permanentă dintre adevăr și minciună, dintre lumină și întunec este azi mai inverșunată ca oricând. Înfrunte de atâteaori, porțile iadului se ridică iarăși, cu ură mereu sporită, împotriva cetății luminii, care e Biserica lui Hristos. Cu stăruință diabolică, în ascuns, folosind toate mijloacele păcatului, filii întunerecului sunt azi în plină ofenzivă pe toate terenele vieții publice, contaminată pe toată linia de gândurile lor „moderne“ și atee.

Durere, aceste curente necreștine au început să se infiltreze și în structura internă a partidelor noastre politice. Spiritul păgân a luat locul vechilor tradiții și virtuți cetățenești, alungând principiile moralei creștine, care prezidau, în trecut, la conducerea lor. Francmasoneria și necredința au acaparat conducerea partidelor politice. Principiile lui Hristos, principii cu adevărat umanitariste, au fost scoase și șterse din programele de guvernare. Hristos din nou a fost restignit, din nou huiduit din partea celor fărădelege, sub urletele răgușite ale naivilor inconstienți.

Atacuri tot mai întefite se îndreaptă împotriva lui Hristos și Bisericii Sale. Și din zi în zi filii întunerecului câștigă teren. Preoțimea

spoliată de cele necesare traiului, ajunsă la sapă de lemn, desgustată și înșălată de partidele politice, stă, nu activează, pare că așteaptă ivirea zorilor luminii. Noi laici, de altă parte, unii având a ne lupta cu necazurile și greutățile traiului, iar alții imbuibați în plăceri și belșug, uităm că mai avem și datorii elementare, primordiale, impuse de numele nostru de creștin: de-a sprijini și apăra Biserica lui Hristos, sărindu-i la nevoie într'ajutor, făcându-ne datoria reclamată de vremurile aceste triste.

Ei bine, trebuie să ne smulgem, preoți și mireni împreună, din acest val de toropeală și să începem o acțiune mai vie pentru instaurarea spiritului lui Hristos în viața publică. Nu mai putem face acest lucru în cadrul vechilor partide. Ne-au înșelat. Sunt conduse de necredincioși. Ce încredere mai putem avea în ele?

Ce-i de făcut, dară? Să privim în jur și să vedem ce fac alții.

În toate țările au răsărit partide politice creștine, care au contrabalansat curentele păgâne, pornite din sinul partidelor politice sub masca liberalismului fals și rău înțeles. Partidele politice creștine au dat rezultate palpabile în Germania, Austria, Belgia, Ungaria, Cehoslovacia, Italia ș. a. *La noi în România nu s'ar putea înființa un partid politic, cu adevărat creștin?* Pentruce ne-am lăsa mai pe jos decât alte neamuri? Oare pe noi nu ne amenință dușmanii? Oare la noi minciuna și nelegiuirea n'au acoliții lor?

Din neville crescânde, din înăsprirea vremurilor, din pericolul ce amenință Biserica și țara urmează ca o datorie morală primordială strângerea rândurilor, formarea unui zid de granit în jurul Bisericii, și constituirea unui partid politic creștin, care să îndrumeze viața noastră publică pe căile evangheliei.

În haosul de astăzi, produs nenorocit al păcatului, numai Hristos, cu lumina învățăturilor mai poate face ordine.

Basarab Moldoveanu

Foița „Unirii“

Grădina mea

de Episcop **Alexandru**
al Lugojului.

Puține grădini se vor putea asemui cu grădina mea episcopală din Lugoj. Este mai mult decât o grădină a hesperidelor; este un rai în miniatură.

Pe un teritoriu de un jugher și ceva, sunt îngrămădite la vre-o 50 soluri de arbori și arbuști și pomi, ce-și etalează cununile strălucite de verdeață alături de atâtea plante căfărătoare, cu o pompă neîntrecută nici de mărirea lui Solomon, cel mai strălucit între regii lui Israel.

Uitați-vă la buchetul coroanelor alcătuite din smocuri bogate de frunzulițe delicate ale salcâmlor cu coama rotată, aliniați dealungul reședinței. Priviți la frunzele lătărețe, reșea de solzișori fragezi, ale arborelui vieții (thula) cu ecouri din îndepărtatul paradis al desfătării, avându-și drept contrapondere pe confratele său, arborele morții (tisa-taxus bacata) așezat în mijlocul grădinii, dându-ne să înțelegem în chip tangibil, că moartea nu e prea departe de izvorul vieții. Sau priviți, dacă vreți, la mantaua severă și întunecată a molizilor, țesută din ace subțiri, cristale de smaragd, mantauă preșerată primăvara, când toate renasc la viață și se bucură de mândrul soare, de

țintele de aur ale mugurașilor. Odihniți-vă ochii asupra frumuseții unice a bradului „picea argentea“, ce se singularizează aci cu vădită trufie în splendidă izolare de ceilalți confrați din marea familie a coniferelor și bate la ochi prin mantaua-i grea de brocat, cu țesătură bogată de fire de argint. Ori, dacă preferați, opriți-vă ochii asupra umbrelei larg deschise, ocrotitoare, a vajnicilor pini, cari aiurea apără țermurii de furia orcanelor și formează prin diferitele-i specii decorul țarmurelui mării tiranice, falma Ravennei și a lui San Rossore lângă Pisca; sau, eventual asupra evantaiurilor strălucitoare ale brazilor, (abies pectinata), damascuri grele de smaragd, pe cari de atâtea ori ești ispitit să le compari cu coade lungi de păuni exotici din vre-o poveste orientală. Priviți bine și îndelung și vă veți lăsa copleșiți de farmecul dulce al priveștiței neasemuite.

Ci, lăsați să vă mai călăuzesc, arătându-vă și celelalte comori de frumuseți etalate în drumul nostru.

Nu observați colo în fundul grădinii clăbucii mari de fum cenușiu al coroanei celor trei „pinus strobus“? Nu vă isbesc ochii arabescurile caracteristice ale frunzișului bogat de platan, stejari sau diferite soluri de arțari? Nu vă oprește locului broboada de cap strălucită a mestecenilor cu frunzulițele argint-sclipitor, ca podoabele de bani scumpli pe capul bănățencelor noastre; și, nu departe, beteala orbitoare de mireasă a frunzelor de teju, ce se leagănă în vânt? Nu vă țintulește locului și

spuma închiegată, bogată în sevă, a bucelor castanilor și pletelor nucilor seculari? De sigur, că da, dacă aveți cât de cât simț și înțelegere pentru frumusețile naturii!

Ci rotiți-vă privirile și cercați să descoperiți frumuseți și mai mari. Veți fi învăluitți atunci, alături de mine, de învolburarea și caierul de fum alb strălucitor, sau de vâlvața de limbi galbene de foc a superbelor coroane ale celor doi arțari americani, ce străjule, ca soarele auriu, și luna bălaie, de o parte și de alta, a cerului grădinii mele. Abia acum vă veți da seamă, că vă năpădește șuvoiul cald al entuziasmului cu o putere nebiruită.

Ci n'ați atins încă limitele extreme ale însuflețirii sfinte, ce vă copleșește.

Păcla deasă a mănunchiurilor de flori gingașe, albe ca zăpada sau roșii ca însângerarea unui superb apus de soare, ale celor doi păduceli cu frunzele netede adânc dințate și lobi ascuțiți; candelabrele cu lumini încandescente ale florilor de castani, nimbul de lumină al pomilor roditori, nișii de sute de mil de flori imaculate albe sau roza, ce se reliefează atât de minunat pe fondul verde al maramei frunzișului, vor subjuca cu totul purterile sufletelor voastre. Iar, mai apoi, veți recunoaște și voi că aureola diafană împletită din milioane de ciorchine drăgălașe ale florilor-fluturi de salcâmi, albe sau trandafirii, cu parfum ceresc, și tot atât de splendidă aureolă din bulgărași de aur a florilor pline de mirisme ale teilor, în jurul cărora roiesc, altă aureolă vie, mil de mil de albine și insecte

Acordul în chestiunea „statusului catolic” din Ardeal. Luni, în 30 Maiu 1932 la amiază, s-a iscălit la Roma de către cardinalul Pacelli și d. ministru Valer Pop, în numele Papei Plus XI, respectiv Carol II. al României, acordul la care s-a ajuns în mult discutată problemă a „statusului” catolic din Ardeal. Textul înțelegerii încă nu a fost dat publicității. Ar fi prematur, deci, orice comentariu în merit. Totuși, din declarațiile făcute presei de către reprezentantul României, se pot face de pe acum unele constatări.

Înainte de toate, lumea catolică și țara noastră întreagă trebuie să se bucure sincer, că s-a deslegat încă una din problemele încurcate și iritante, cari interesau deopotrivă Biserica și România. Bucuria va fi îndoită, constatând spiritul larg de înțelegere și bunăvoință cu care s-au dus tratativele dela început până în sfârșit. Numai așa a fost cu puțință aflarea unei soluțiuni, care satisface deplin justele cerințe ale tuturor.

Și, pe cât se pare, acesta-i cazul: toată lumea e mulțumită. Și cu drept cuvânt. Mai întâi însuși disciplina și ordinea de drept a Bisericii. Organizația buclucașe și excepțională, pentru care până acum nu s-a găsit nici în vechea Ungarie o așezare juridică mulțumitoare, face loc organului normal de drept, prevăzut în canoane (Can. 1520 și 1521 din Cod. privitoare la administrarea averilor bisericesti). — De altă parte Statul român intră în exercitarea drepturilor sale firești de supraveghere, conform legilor și Concordatului. — Biserica latină din Ardeal nu pierde nimic. Toată averea „statusului” va servi și pe mai departe scopurile bisericesti-culturale, pentru cari a fost destinată prin intențiunea și slova fondatorilor. Câștigă în schimb foarte mult: e pusă la adăpost pentru totdeauna de orice șicane din această parte. — În urmă, a ținut Sfântul Părinte să ne facă o parte de bucurie specială și nouă, bisericii unite. Ne-a dat dreptul de a folosi biserica Plariștilor (de lângă universitate) în Dumineci și sărbători dela ora 11 la 13. O mare ușurare pentru

pastorația tot mai grea a Clujului, în care criza nu ne lasă să clădim deocamdată bisericile de cari avem neapărată nevoie.

Este de înțeles că s'a bucurat de un aranjament atât de norocos și Sfântul Părinte care, în audiența acordată delegatului nostru înainte de plecare, a subliniat importanța spiritului pașnic și conciliant în rezolvarea problemelor dificile și a trimis Regelui Carol și întreg poporului românesc binecuvântarea apostolică. — Iar ca semn de deosebită atențiune ce ne poartă, a conferit reprezentantului nostru, d. ministru Valer Pop, marele cordon al ordinului „Plus IX”. —

Spre un nou capitol de glorie. În legătură cu moartea călugărului basilitan Damian Ilie Domșa, cred că e bine să ne gândim nu la încheierea, ci la deschiderea unui nou capitol de glorie pentru biserica noastră. Chilia și mătâniiile părăsite de vechiul lor stăpân își cer neapărat urmașul lor din același cîn călugăresc al S. Vasile, cînul istoric al Bisericii noastre orientale. Pe lângă rostul lui strict călugăresc, S. noastră Mitropolie ușor îi poate găsi și altul de catihet la una din numeroasele școli secundare din Blaj.

Tendența conducerii noastre bisericesti ar trebui să fie: concentrarea, pe cât e cu puțință, a educației religioase a tineretului nostru în mâinile acestor călugări. Deci, pe măsură ce se ivesc posibilități, să se încredințeze catedrele de religie ale tuturor școlilor din Blaj fiilor, anume pregătiți pentru aceasta, al S. Vasile. Cu timpul, li-s'ar putea încredința, eventual, și alte catedre.

Atunci acțiunea religioasă a acestui ordin ar fi cu mult mai mare. Nu s'ar restrânge la câteva misiuni, pelerinaje și publicații, ci ar forma direct sufletele creștine luptătoare, atât de trebuincioase astăzi, recrutând pe cei mai aleși din mulțimea celor chemați, așa de numărâși în școlile miciei noastre Rome.

Dar mi-se va reproșa: Care va să zică, desființăm Bixadul? Nul Bixadul să rămână cu rosturile lui (noviciat, tipografie, pelerinaje,

misiuni ș. a.), dar să-și deschidă o expoziție, cu tendința de a o desvolta tot mai mult, la Blaj. — Iată, ceare de propus unul care dorește din tot sufletul să trezească energiile creatoare ale viitorului. (ig)

Știri mărunte

Personale. Pe cât știm, niciodată Blajul n'a avut fericirea să vadă întrunită o cunună atât de frumoasă și numeroasă de prelați catolici, ca în zilele de Marți și Miercuri, 31 Maiu și 1 Iunie 1932. La marea conferință ținută în aceste zile, în chestiunea „patrimoniului sacru”, la reședința noastră mitropolitană, au participat alături de pâr. mitropolit Vasile, încă 7 arhieri: Dr. Alexandru Cisar, mitropolit de București; Dr. Gustav Carol Majláth ep. Albeilulia; Dr. Traian V. Frențiu al Oradei; Dr. Iuliu Hossu al Clujului și Gherlei; Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojului; Dr. Alexandru Rusu al Maramureșului și Dr. Ștefan Fiedler ep. latin de Oradea-Satumare, însoțit de Dr. Iosif Pop, abate de Sâniob. Preasfințitul Dr. Aug. Pacha al Timișorii, plecat la congresul euharistic din Dublin, a fost reprezentat prin vicarul său, prelatul Dr. Francisc Blaskovits. Încheindu-se, Miercuri, desbaterile temeinice și rodnice în jurul chestiunii dela ordinea zilei, înalții Ierarhi de rit latin au plecat la reședințele lor, iar ai noștri au continuat sfatul și ziua următoare, luând în desbatere marile probleme de actualitate ale bisericii noastre. — Tot timpul petrecerii lor la noi, marii Ierarhi au fost oaspeții pâr. mitropolit Vasile.

— Preaveneratul Ordinariat arhiepiscopesc a distins cu titlul de protopop on. pe pâr. Ion Bosdoi din Valea Largă, iar pe pâr. Aurel Mărgineanu, din Ohaba, l-a numit admin. parohial la Bogatul Român. — Ven. Ordinariat de Lugoj a distins cu brâu roșu pe pâr. Aurel Mărilă din Silvașul de jos. Același a numit pe pâr. Ion Luminosu, neohirotonit, de admin. parohial la Stanciova. — Domnii profesori dela liceul de

în căutarea dulcelui nectar, ne mână cu dulce violență spre paroxismul bucuriilor curate sufletești. Uităm de lume și nu greșim afirmând, că Domnul rupt-a o bucățică din raiul său, ca să-l vrăjiască în colțisorul acesta fermecat. — Și, de sigur, restul frumusețelor surprinse de ochiul nostru vigilent: bulbucii florilor delicate ale „Pauloniei Imperialis”, cu pâlnoarele de culoarea cerului și frunzele largi, ca o mână generoasă împărțitoare de daruri, stropii bogăți, liliachii sau albi, ai florilor de scumpie, și corolele îmbalzamate, de catifea albă, a jasmînului, nu scârșitează, la rândul lor, farmecul tabloului zugrăvit de noi. Dimpotrivă! Nu sunt decât un delicat chenar al acestei icoane ideale.

Și, ca să nu treceți cumva cu vederea, pe lângă marii reprezentanți și curteni sau curtene ale zeiței Flora, pomeniți până acuma, pe alții sau altele mai mărunte, iată vă atrag tot eu atențiunea și asupra lor.

Mii de flori de câmp presărate în grădina mea, alătura de florile de grădină, așezate grupuri-grupuri și îngrijite în rondouri frumoase, dau covoruri de iarbă mătăsoasă, care le înconjoară de toate părțile, sau pe care-l presară ele direct cu stropii lor de aur și argint și ceriu albastru, dau zic covorului de iarbă mătăsoasă înfățișarea unui superb covor persian, așezat la picioarele feeriei de frumusețe zugrăvite de mine, cum mi-au ajutat puterile neputincioase în fața naturii-mame, neîntrecute în tinerețe veșnică.

Iar, dacă ne-ar pune păcatele să ne uităm cu dispreț la niște plebel de rând, cum e păpădia

sau rostopasta sau urzica moartă, sau mica Veronica, cari dau — chipurile — ansamblului o trăsătură de vulgaritate insolentă, tulburând armonia generală, am da dovadă de multă nepricepere. Examinând eu cu lupa — ochiul profan trebuie să se înarmeze bine, ca să priceapă cât de cât minunile lui Dumnezeu — examinând corola rostopastei, am constatat cu surprindere, că petalele ei sunt brocat greu de aur, compus de mii de mii de cristale fine de aur strălucitor, ca nestematele cele mai de preț; și am constatat nu mai puțin, examinând și corolele miciei Veronica și a disprețuitei urzici moarte, că au nuanțe de culori atât de fine și țesături atât de delicate, în structura lor grațioasă, cât, cutez s'o afirm, nici Solomon, în toată mărirea lui, n'a fost îmbrăcat ca unele din acestea.

Il mai lipsește doară ceva tabloului acestuia, pe care însuși Domnul l-a așezat în galeriile nemuritoare ale naturii? Nul Nu-i lipsește nimica! Pentru că Soarele, eternul mag, cum puteți observa și voi, revarsă ploale bogată de raze de foc, ca un pospaiu fin și mărunț de aur peste acest colț fermecat de ralu, și lumina lui se cerne și strecoară prin perdeaua frunzelor, a frunzulițelor și firelor de iarbă nuanșându-se la infinit în apele lor verzi și delicate. O vedenie din raiul! O anticipare a frumuseților casei Domnului, unde trebuie să mergem cu toții. *In domum Domini ibimus.*

De sigur frumusețile acestea Dumnezeu ni-le perindează pe dinaintea ochilor pe rând,

ca într'un film magic. — Și o face foarte înțelepțește pentruca fericirea noastră să fie mai durabilă; să fie cu săptămânile și cu lunile. Frunzele așadar apar rând pe rând, nu mai puțin florile, pentruca târziu toamna să facă loc poamelor și rodurilor dulci și variate, la care lăcomesc deopotrivă oameni și animale. Un ochiu atent deci va avea de văzut totdeauna ceva nou și vrednic de a fi înregistrat în cartea sufletului.

Dar fixați, Vă rog, și notați încă o frumusețe, grăitoare mai mult decât orice cuvânt, a grădinii mele. Ca și odinioară în raiul pământesc, paseri multe își fac cuibul la adăpostul ramurilor și frunzișului ocrotitor.

Mierle galbene și pitulici și cintezi și priveghitoare își durează casă prin crengile și tuflșurile primitoare de oaspeți înaripați. Și de dimineața până'n faptul serii, cu puțin întreruperi, este un concert universal, la fel cu concertul în luncă zugrăvit cu măestrite cuvinte de Vasile Alexandri, poetul nostru laureat. Un ecou al veșnicului Osana cântat de puterile cele de sus.

Se și cuvine, de altfel, ca acest mic colț de ralu să fie sălașul micuțelor și nevinovatei ființe, cari nu s'au abătut o clipă macar dela rostul și calea și legile ce lor le-a croit Eternul Stăpân.

Și n'am pomenit de poporul de găze și insecte furnici-coccinella, vacile Domnului, palangeni multicolori, greeri și alții nenumărați — ce mișună prin iarbă, și o țin într'un mormur și zumzet neîntrerupt, și forfotesc și

băeți din loc: *Nic. Comșa și Ioan Vultur*, au primit, acum Joi, prin punerea mâinilor I. P. S. Valeriu al Orăzii, darul preoției.

Ziua Papei. Preasfântul Părinte Pius XI. a împlinit 75 ani de viață binecuvântată. Ziua aniversară, care îi este totodată și onomastica, a fost sărbătorită la Vatican conform tradițiilor sever observate: fără nici o pompă externă! Cu atât mai vii și mai călduroase au fost însă bunele doriri și felicitări fără număr, cari l-au trimis dela toate marginile pământului. Intre ele încreștam cu deosebită bucurie telegrama omagială a episcopilor catolici ai României, trimisă din conferența dela Blaj, cu iscălitura celor doi mitropoliți. În românește sună așa: »Conferența întregului Episcopat catolic de ambe rituri din România, adunată la Blaj, își amintește cu bucurie ziua onomastică a Sanctității Voastre și aniversara a 75-a a nașterii; și asigurând sentimentele de devoțiune, credință neștrămutată și iubire fiască, roagă binecuvântarea apostolică«. — În aceeași vreme, întregul pământ catolic varsă rugăciuni calde la tronul celui Preaînalt pentru pacea, sănătatea și mântuirea Aceluia, care cu atâta înțelepciune și strălucire stă pe Scaunul lui Petru, conducând spre limanurile veșniciei Corabia mântuirii noastre. — Asculte Domnul această rugă fierbinte a robilor săi de pretutindeni!

Misiuni populare. Dintr'o rezumativă dare de seamă a »Sionului Românesc« din Lugoj aflăm că foarte activa Reuniune de misiuni a eparhiei acesteia încreștă la răbojul apostoliei sale din acest an o serie frumoasă de misiuni populare, înafară de cele ce am notat deja și noi. S'a făcut adecă, în Paresimi, parte de atari primeniri sufletești parohiilor: *Cristior* (păr. Ioan Ienea din Orăștie), *Serel* (păr. Petru Berinde din Lupeni), *Nădlac* (păr. N. Brînzeu din Lugoj), *Rîu de mori* (păr. Iuliu Rațiu din Lugoj) și *Castău* (păr. C. Zasloți din Lugoj). — Rezultatele obținute pretutindenea, pe lângă aceea că au fost o mângâiere pentru părinții misionari și binecuvântare pentru parohiile respective, au fost și un îndemn nou și puternic pentru Reuniune de a merge înainte cu orice jertfe pe calea apucată.

Locale. Joia ce vine, la praznicul Înălțării Domnului, va predica în catedrală păr. *Ștefan Roșianu*, canonic; iar Dumineca viitoare, a Sfin-

robotesc și se bucură de viață, așa că se bucură și fluturașii zburdalnici, cari partea cea mai bună și-au ales sburând din floare în floare, sorbind nectarul dulce din fundul corolelor și dormind în pat parfumat de flori. Dar cine le poate înșira toate! E aproape cu neputință!

Acestea însă sunt prea destule ca să mă simt în drept să declar, drept concluzie, că mă simt nespus de bine de câteori respir parfumul acestui mic colț de raiu, și că nu l-aș schimba pentru nu știu ce comori ale lumii.

*

Incheind această scurtă descriere, gândul meu pios sboară, — în altă ordine de idei — la antecesorii episcopi Mihali, Radu, Hossu, cari au îmbogățit această grădină cu atâtea minuni, pentruca și eu, unul din succesorii lor, să mă pot recrea și învlora sufletește de câteori mă preumblu prin aleele umbrite și bine îngrijite ale acesteia.

Dumnezeu să le odihnească deci sufletele cu dreptii în sinurile lui Avraam, unde se bucură, nu mă îndoesc, de vederea fericitoare a lui Dumnezeu, ce sălășluște în lumină neapropiată și sorb cu nesațiu frumusețea-i nemuritoare.

ților Părinți, va predica păr. *Dr. Leon Sârbu*, spirital la Seminarul nostru teologic.

— Incepând cu 1 Iunie c., Liceul de fete și Școala Normală de fete au deschis, în sala de gimnastică dela Institutul Recunoștinții, o încântătoare *expoziție de lucruri de mând.* E accesibilă publicului mare o săptămână de zile. — Felurimea și fineța artistică a produselor expuse laudă priceperea și zelul dsoarei profesoare Dan întru instruirea ucenițelor sale.

„Agru“ merge înainte. Intre multele semne de sporire continuă, pe care le arată viața asociației mirenilor noștri, încreștam de pe acuma congresul diecezan al eparhiei Oradea, care se va ține la Careii-Mari. Programul, care începe în Sâmbăta Rusaliilor și cuprinde cele două zile de sărbătoare în întregime, arată că va fi acolo, la granița țării, o mare manifestație creștinească și românească. Ședințe, predici, conferențe se vor alterna cu sfinte slujbe pompoase, pontificate de I. Preasf. Valeriu al Orăzii, spre înălțarea sufletească a participanților. Se va face și un început de mare însemnătate: se va sfinți peatra de temelie a casei, pe care și-o clădește organizația Agru-lui din Carei, spre adăpostirea vieții religioase-culturale ce desfășoară. — Ajute-le Dumnezeu!

Primul deputat catolic japonez. Alegerile generale din 22 Februarie c. au adus catolicilor niponi o bucurie mare: le-a succes să aleagă, în persoana d. Paul Oshima Torakichi, pe cel dintâiu deputat coreligionar, pentru parlamentul din Tokio. Alegerea aceasta dă loc la nădejdi mari. S'au și interesat de ea intens până și copiii de școală. Elevii școlii catehetice din Hakodate, unde s'a anunțat rezultatul final al votării, urmăreau și ei, cu răsuflarea reștinută, revelațiile rachetelor: »ippatsu, nihatsu, sampatsu...« (una, două, trei). La a cincea explozie, un uragan de urale: »Banzai!« (Trăiască!). Glasurile copiilor vibrau distinct, argintiu, în clocot spontan, vijelios: Torakichi era declarat ales.

Concurse. Cu terminul de 15 Iunie c. Preaven. Ordinariat Mitropolitan publică concurs la parohiile: *Spălnaca* (distr. Ocna Mureșului), *Urisul de jos* (distr. Reghin), *Șilea* (distr. Diciosânmărtin), *Șarmaș* (distr. Șarmaș), *Dileul vechiu* (distr. Luduș). — Cu acelaș termin publică și Ven. Ordinariat al Lugojului concurs la parohia *Nevrincea* (distr. Lugoj).

Câți jezuiți sunt pe lume? Ultima statistică a ordinului dă impunătorul număr de 22,337 membri. Creșterea cea mai mare în anul din urmă o arată Statele Unite: 214. Cea mai mică Franța: 13. Luați după state Italia numără 1879, Portugalia, America de Sud și Spania 5269, Franța 2953, Anglia 3639, Statele Unite 4231, Germania 3069, Statele slave 1297. I-au expulsat numai Sovietele și Spania. Cei mai mulți se află, precum se vede, în Statele Unite, unde poșed 12 Universități și 25 diferite colegii, înafară de o multime de școale medii și primare. Universitatea lor Fordham din New-York e cercetată de 900 de studenți, Georgetown din Washington de 1100, Loyola din New-Orleans de 2000 și St. Louis din Missouri deasemenea de 2000 de studenți. — Statele Unite nu se sparie de gogorița »primejdiei jezuite«, ca atâtea alte state.

† **Laura Boeriu n. Vlasi**, văduvă de preot, a trecut la celea veșnice în Lechința, Luni, în 16 Maiu c. într'al 90-lea an al vieții și 52 al văduviei sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Văd. Eleonora Vlasiș** s'a stins, în Șimleul Silvaniei, la 18 Maiu c. în anul 68 al vieții și 17 al văduviei. O plâng numeroasă rudenii, între cari nu mai puțin de șapte preoți ai bisericii noastre. — Fie-i partea cu dreptii!

P. Reghin. De acord. Avântul și entuziasmul elemente simpatice și folositoare în propaganda politică și dacă ele sunt sprijinite de o reală inspirație poetică cu atât mai bine. Să nu treacă însă marginile firei. Mesianismul unui proaspăt șef de partid dela noi, pildă, este fără doar și poate exagerat. Nimănu este îngăduit a îmbrăca postura de profet și a întrebui haina și vorba Mântuitorului în strada politică. Este profanare, care supără bunul simț creștin.

B. Cluj. Aveți dreptate. Cuvântul rostit de căm. Psf. Ivan dela Cluj la deschiderea »adunării eparhiale« pune în vie lumină felul de a gândi și vorbi învățat la școala dela Bizanț. Știm, anume, cu toții cât de pe se cutată și legată în obezi este ortodoxia în toată țara. Și cunoaștem în deosebi prigoanele crâncene la cari ea ea expusă mai ales... în Maramureș. Ne-a spus-o atâteaori, cu graiul, în gazete, în memorii către guvern, chiar Psf. Ivan. Nici odată Preacucerniciile lor n-au avut gând de cucerire, nu de proselitism au oroare. De blestemații de uniati nu-i lasă în pace și îi prigonește cumplit. — Așa, în fața lumii din afară. Înaintea totușilor de idei adunați la Cluj însă, foaia se întoarce »Grija pentru întărirea credinței ortodoxe în părțile noastre dice ale Eparhiei« e pusă pe primul plan. »In anii trecuți am avut o unctiune orientală Preacucernicul — am avut bucuria să vedem zeci de mii de suflete — (felicitări și puterea fantaziei, pe care bătrâneța n'a tocit-o, precum se vede! N. R.) — îndreptându-se pe calea Damascului. Delăturând din cale greutățile, trebuie să considerăm opera începută, pășind cu încredere spre scopul cel mai al unității în credință a neamului nostru«. — Precum vedeți, o mărturisire a gândurilor de proselitism și tulburare confesională tot așa de categorică și limpede, pe cât erau și declarațiile contrare de până aci. Ceea ce nu-l va împiedeca, firește, ca mâine să le reia, cu totuș pietatea, pe cele dintâi. — Totuși, numai la prima vedere este în această atitudine dublă o mică ciocnire cu morala burgheză și cu obrazul tradițional. În fond este perfect logică și consecventă. Că doară altfel îmbraci când plouă, altfel când e senin. Și apoi una morala comună, cetățenească, și alta-i cea »dominantă«. Asta are altfel de norme. Se învață din evanghelia lui Fotie al Constantinopolului.

G. București. Este fără îndoială interesant cunoaștem felul cum văd străinii »Problema catolică în România«. Mai ales când ei poartă nume de greutatea dlui Ageorges. Am face deci cu plăcere loc arhivului publicat de acest distins gazetar în »La vie intellectuelle«, dacă... coloanele noastre n-ar fi atât de scurte, iar articolul atât de lung. De altfel lucruri noi pentru cititorii noștri nu prea are. Interesant este primul loc pentru cei cari nu ne cunosc. De aceea să fi bine dacă ar putea vedea lumina, și la noi, în marile organe de publicitate, pentru a putea fi citit de acei cari nu citesc »Unirea« și cunosc prea puțin viața catolică dela noi.

S. Vișinelu. Am primit abonamentul pe anul curent.

Concurs

la postul de arhitect arhidiecezan

În concursul la oficiul de arhitect arhidiecezan, publicat în numărul 21 din 21 Maiu c. al »Unirii« s'a strecurat o regretabilă eroare de tipar. S'a tipărit greșit chiar termenul concursului (pe 6 Iulie c.)

P. Ven. Consistor arhiepiscopesc avizează prin aceasta pe toți cei interesați că **termenul pentru înaintarea cererilor este Luni, 13 Iunie 1932.**

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vestiminte din cele mai bune stofe.

Prapori de mătăsă din Damasc **Candelabre** din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. **Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.**

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit de ori ce mărime.

Prețurile cele mai scăzute.

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Mică Nr. 14

(34)